

Συνοδοιπόρος στο Δρόμο προς το Όνειρο

Ο Κυριάκος Κατζουράκης αναμφίβολα είναι ένα από τα σημαντικά κεφάλαια της ζωγραφικής, όμως εγώ θα καταθέσω ορισμένα αποτυπώματα βημάτων στο ταξίδι που με συνεπήρε το βλέμμα του, ο έρωτάς του, η ψυχή του και η κρίση του!

Ο Κυριάκος είναι παρών σε όλες τις ονειρικές περιδιαβάσεις για την αναζήτηση ενός ελεύθερου χωροχρόνου. Ουτοπική φυγή σαν το «όνειρο της Υρμίνης στην Αθήνα». Αναπάντεχα να απομακρύνεται η μπλε γυναικεία φιγούρα του και πάντα να είναι παρούσα για να εναποθέτει την πιθανότητα της νίκης.

Ένα βράδυ τολμήσαμε να του προτείνουμε την ιδέα αυτοαναίρεσής μας ώστε να επαναπροσδιοριστούμε με αφορμή την προετοιμασία ενός νέου φαρμάκου, η «τρέλλα» μας υπαγορευόταν από την ορμή και το πάθος του καινούργιου. Επισκεφθήκαμε τον Κυριάκο στο ατελιέ του και του μιλήσαμε λίγο πριν τη μετατροπή της ίασης σε εμπορικό προϊόν... Δεν χρειάστηκε να πούμε πολλά. Τα λαμπερά του μάτια, η φωτιά της ψυχής του, η πάλλουσα ερωτική διάθεσή του εξέφρασαν πριν από το «ναι» την υλοποίηση του σχεδίου. «Θα δημιουργήσω ένα κουτί τέχνης, θα το ρίξω στα πιράνχας του εμπορίου, θα ηρεμήσω τα ακατανίκητα πάθη, θα μαγέψω με ήχο, φως και χρώμα, θα εγκλωβίσω τις αδηφάγες εντάσεις, θα μεταφέρω τη νίκη του υγιούς ενάντια στο ασθενές παντού». «Θα ζωγραφίσω τη νίκη της Κάτιας με το δόρυ κατά της κακιάς αρρώστιας». Ζωγράφιζε χωρίς καμβά και πινέλα και μας ταξίδευε πιο πέρα, πιο ψηλά και πιο βαθιά απ' αυτό που φανταστήκαμε. Δεν γνωρίζω σε πόσες μέρες καταχωρήθηκε η λευκή φιγούρα που κοιτάζει στον ουρανό αντιμαχόμενη τη φρικτή ανισορροπία του κατακόκκινου αίματος της κραυγής, όμως η δύναμη του εγχειρήματος χαρακτήρηκε ως καταϊγίδα ανατροπής σ' όσους μπορούν να ελπίζουν ότι τα «ξυπόλυτα τάγματα» θα συναντήσουνε κάποτε τη «θάλαττα – θάλαττα»...

Το «ζευγάρι» του παραπλανά, παρασύρει και εγκλωβίζει τον ανυποψίαστο παρατηρητή άλλοτε στο «ατελιέ του Φουκώ», άλλοτε στο «κουτί της τέχνης», άλλοτε στο «δωμάτιο της ίασης» μα πάντοτε παρακινώντας συνοδοιπόρους στο στήσιμο-ζεστήσιμο τμημάτων ασήκωτων tableau...

Το 1989 στο Παγκόσμιο Συνέδριο Ψυχιατρικής, ο πρόεδρος του καθηγητής Κ. Στεφανής σκέφθηκε να τιμήσει τους καλεσμένους του, σημαντικούς διεθνούς κύρους καθηγητές Ψυχιατρικής, με χαρακτηριστικά ζωγραφικής. Ο Κυριάκος Κατζουράκης ζωγράφησε τρία θέματα: «Οιδίποδας», «Νάρκισσος» και «Έρωσ και Ψυχή». Τα περιορισμένα αντίτυπα αυτών των έργων του κοιτάνε κατάματα χιλιάδες ασθενείς που επισκέπτονται τα ιατρεία των θεραπειών τους και θέλω να πιστεύω αγκαλιάζουν ενίοτε τα ανομολόγητα ερωτήματα που θέλουν να θέσουν στην εσωτερική τους Σφίγγα.

Ο Κατζουράκης είναι «θεραπευτής» γιατί το μέγεθος του έργου του, το εύρος των εκφράσεών του και το βάθος των αναζητήσεών του συμβαδίζει με τους ανά τον κόσμο κατατρεγμένους. «Εκείνο που μ'απασχολεί περισσότερο είναι ένας άνθρωπος που τον εμποδίζουν να βαδίσει» (Ν. Χικμέτ). Διεισδύει στα μουντά, μικρά πολυπληθή δωμάτια των στριμωγμένων ψυχών ως άγγελος χτυπώντας τις στην πλάτη ενώ με το άλλο χέρι του κρατάει το πινέλο και σημαδεύει το φως! Απ' τις γρίλιες, απ' τις σπασμένες τζαμαρίες, απ' τις ρωγμές στο ταβάνι, απ' τη λάμπα που κρέμεται

γυμνή, απ' τη ματιά της αγαπημένης, εισχωρεί μέσα μας η πιθανότητα της αναλαμπής, η «περιπέτεια της ζωγραφικής»...

Κοιτάζω το πρωτοσέλιδο στο «Αντί», 25 Νοεμβρίου 1994, «Ο Κεμάλ που ήπιε μαύρο γάλα κείνο το πρωί» κάνει το τελευταίο του γεύμα, από πίσω η ηλεκτρική καρέκλα τον περιμένει. «Όταν βλέπω το glamour να μπαίνει στο χωράφι μας, όταν η ζωγραφική αυτάρεσκα διακοσμεί την πόλη μας, σκέφτομαι: τι δουλειά έχω εγώ;» αναφέρει στη συνέντευξή του στον Ηλία Κανέλλη και το Τέμπλο του ζωντανεύει και κινείται στο χρόνο να καλύψει οπουδήποτε πάνω στη γη ό,τι καταστράφηκε «με φωτιά και με μαχαίρι», η πίστη στο δίκαιο του ανθρώπου. Τα πρόσωπα του τέμπλου αντικατοπτρίζουν τον πόνο των ψυχών τους, των μαρτυριών τους.

Το τέμπλο της σύγχρονης εκκλησίας...

Ποιος γυρεύει τον άλλο,

ποιος φωνάζει – ακούς;

Δεν έχουν εξημερωθεί τα τέρατα, μ' ακούς;

Κι είναι ο χρόνος μια μεγάλη εκκλησία, μ' ακούς; (Ο. Ελύτης)

Ταπεινός, Συναισθηματικός, Ευφυής, Διορατικός, Αριστερός... μ' αυτά τα χρώματα ανασαίνει δίπλα στον ανήμπορο, κατατρεγμένο, αδικημένο συνάνθρωπό του...

Αυτός είναι «Ο Δρόμος προς τη Δύση» του Κυριάκου Κατζουράκη και θεωρώ ιδιαίτερα τυχερό τον εαυτό μου που μοιράστηκε μαζί μου ψήγματα του ταξιδιού του προς το όνειρο. Γιατί χωρίς ίσως να το αντιλαμβάνεται, το μικρό παραθυράκι που μου είχε ανοίξει ο ιερέας πατέρας μου συλλέγοντας τυπωμένους πίνακες σε περιοδικά, ημερολόγια, διαφημιστικά φαρμάκων... ζωγράφων όπως ο DaVinci, Caravaggio, Raphael, ο Κυριάκος μου το μετέτρεψε σε πανοραμική ματιά στη ζωή.

Υ.Γ. Το ταξίδι συνεχίζεται και μετά την αναδρομή! Άλλωστε εκείνη την αυγουστιάτικη νύχτα με πανσέληνο στις «θαλασσινές σπηλιές» εναποθέσαμε τους λυγμούς της Κάτιας που κατέθεσε στις «Κυθηραϊκές Ημέρες» του Ν. Παπαγαλάνη τα ανεξάντλητα ψυχικά της αποθέματα! Παρακαταθήκη για τα μελλούμενα...

Ν.Θ. Κόλμαν

Ιανουάριος 2013